

Без достатнього фінансового стимулювання і усвідомлення масштабів необхідних перетворень неможливо надати імпульс, достатній для структурних зрушень в економіці, саме тому наголошуємо на важливості й необхідності державного стимулювання інноваційного підприємництва.

Література

1. Інноваційний потенціал України: монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко, В. М. Костюченко, Л. П. Кудирко [та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 592 с.
2. Тацуно Ш. Стратегия – технополисы / Ш.Тацуно. – М.: Прогресс, 1989. –С. 93.
3. Панченко Є. Моделі фінансування інновацій / Є. Панченко, А. Жеваго, М. Кір'якова // Ринок цінних паперів України. – 2012. – № 8. – С. 3–14.

УДК 330.322:341

Тетяна Олександрівна Короліук

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри макроекономіки та державного управління,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
Koroliuk.kneu@ukr.net*

ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

ИНВЕСТИЦИИ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ФАКТОР АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ

Анотація. Розкрито роль інвестицій в людський капітал як чинника активізації інноваційного розвитку економіки та обґрунтовано напрями удосконалення державної політики щодо стимулювання розвитку людського капіталу в Україні

Аннотация. Раскрыта роль инвестиций в человеческий капитал как фактор активизации инновационного развития экономики и обоснованы направления совершенствования государственной политики по стимулированию развития человеческого капитала в Украине

Annotation. The thesis reveals the role of investment in human capital as a factor of activation innovative development of the economy also as directions for improving public policies to stimulate human capital development in Ukraine

Ідеологія нової економіки виступає сучасним трендом розвитку економічних систем, науковою парадигмою, що базується на зростанні ролі знань та інтелекту, інформації та Інтернет-технологій, інновацій в суспільному житті. Сучасні процеси глобалізації, інформатизації, інтелектуалізації та гуманізації праці трансформують уявлення про роль людського фактора у забезпеченні сталого, інноваційного та конкурентоспроможного розвитку національної економіки. Саме людський капітал виступає продуцентом нових знань та джерелом інновацій, від рівня розвитку якого залежить інноваційна спрямованість економіки. Водночас розвиток людського капіталу залежить від всеохоплюючої і справедливої якісної освіти, створення належних умов для саморозвитку та забезпечення безперервності навчання, охорони здоров'я, сталого економічного зростання та повної продуктивної зайнятості, екологічної стійкості. Відзначені чинники знайшли відображення у концепції сталого розвитку на 2016-2030 роки, затвердженій на саміті ООН у Нью-Йорку в 2015 р., що стала предметом національних і регіональних обговорень в Україні щодо її імплементації у вітчизняну практику. Постає необхідність трансформації державних пріоритетів щодо забезпечення розвитку людського капіталу та активізації інноваційної спрямованості економіки.

В економіці розвинутих країн, побудованій на знаннях, зростає частка високотехнологічного виробництва, основними наукомісткими секторами, орієнтованими на експорт, виступають фармацевтика та біотехнології, виробництво медичної техніки, аерокосмічного обладнання, розробка програмного забезпечення, надання ІТ-послуг та високотехнологічних фінансових послуг, медіа-контент, телекомунікації, обчислювальна техніка та електроніка

[1]. Однак, не зважаючи на загальносвітові тенденції розвитку, в Україні переважно енергомістке виробництво сировинного характеру із низькою часткою валової доданої вартості, що у тому числі є результатом недооцінки ролі людського фактора в економічному зростанні, відповідно спостерігається низький рівень інвестування в людський капітал. Водночас передумовою інноваційного розвитку є створення умов для продукування, примноження та використання знань.

Складовими елементами людського капіталу виступають фізіологічний, інтелектуальний, креативний, культурно-психологічний потенціал, на формування якого впливають якість освіти та розвиток науки, охорони здоров'я, створення умов для культурного та фізичного розвитку, добробут громадян, система соціального захисту та забезпечення, стан навколишнього середовища.

Інвестиції в людський капітал – це грошові та матеріальні вкладення у розвиток людини з метою підвищення рівня кваліфікації та продуктивних здібностей, максимізації соціальних та економічних ефектів. Джерелами інвестицій можуть бути особисті наявні доходи домогосподарств, кошти підприємств, держави, громадських та міжнародних організацій тощо. Одним із основних інвесторів в людський капітал, зважаючи на специфіку даних інвестицій, суспільну користь та необхідність значного обсягу фінансових ресурсів, виступає держава.

Аналізуючи державні видатки на освіту та охорону здоров'я, варто відзначити, що порівняно із розвинутими країнами, що характеризуються високим рівнем інноваційного розвитку (за показником індексу економіки знань), в Україні спостерігається низький рівень видатків на охорону здоров'я, дещо кращою виглядає ситуація із фінансуванням освіти (табл. 1). Якщо у Данії, Швеції, Великобританії державні видатки на охорону здоров'я складають понад 80 % в загальній структурі сукупних витрат, то у США лише 47 %, в Україні – 54 %, що належить від обраної стратегії державної політики.

Таблиця 1

ПОКАЗНИКИ ВИДАТКІВ НА ОСВІТУ ТА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ У 2014 Р.

Показник	Країна						
	Данія	Швеція	Велика Британія	Франція	Німеччина	США	Україна
Державні видатки на освіту, % ВНД	8,1	7,1	5,4	5,0	4,7	5,1	6,6
Державні видатки на охорону здоров'я, % ВВП ¹	10,6	9,7	9,1	11,7	11,3	17,1	7,8
Державні видатки на охорону здоров'я, % державних видатків	16,8	19,0	16,5	15,7	19,6	21,3	10,8
Державні та приватні видатки на охорону здоров'я на 1 особу, дол США (за ПКС) ¹	4552	4244	3311	4334	4812	9146	687
Державні видатки на охорону здоров'я на 1 особу, дол США (за ПКС) ¹	3886	3458	2776	3360	3696	4307	374

¹ — у 2013 р.

Джерело: складено на основі даних [2; 3]

Видатки держави на освіту, охорону здоров'я, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист та забезпечення, охорону навколишнього середовища виступають інвестиціями у розвиток та збереження людського капіталу, які сприяють підвищенню якості освіти та розвитку науки, зменшенню захворюваності та збільшенню тривалості життя населення. На сьогодні освіта та наука, що здатні генерувати нові знання, перетворюються на конкурентну перевагу національних економік. У свою чергу, інвестиції в розвиток людського капіталу впливають на підвищення продуктивності праці, рівень інноватизації виробництва, зростання конкурентоспроможності національної економіки та суспільний добробут.

Зважаючи на світові тенденції розвитку, сучасний стан медицини, рівень захворюваності та смертності громадян в Україні, якість та доступність освіти, соціальне забезпечення, скорочення державного фінансування освіти, науки та охорони здоров'я, незатребуваність результатів наукових досліджень, пасивна державна політика не відповідає сучасним викликам та стратегії інноваційного розвитку. Основою державної політики повинні стати пріоритети нової економіки — продукування нових знань та підвищення рівня якості освіти, захист та

зміцнення здоров'я нації, що вимагає реформування системи загальноосвітнього та професійного навчання, створення умов для самореалізації та самовдосконалення, забезпечення безперервності навчання, створення передумов для капіталізації знань та науково-технічного розвитку, реформування системи охорони здоров'я, у тому числі, шляхом трансформації механізму її фінансування, стимулювання наукових досліджень та розробок інноваційних продуктів, розвиток ефективної інституційної інфраструктури, здатної використовувати та адаптувати до національних потреб глобальну базу знань. Водночас, як показує досвід, сьогодні недостатньо володіти просто знаннями, важливо вміти капіталізувати їх та примножити, що визначає інноваційний вектор та конкурентоспроможність розвитку.

Література

1. Knowledge economy report 2016. Tracking progress. Powering prosperity [Electronic resource]. – Available at: <http://matrixni.org/wp-content/uploads/2016/12/Connect-Final-Draft-Low-res-2.pdf> (Accessed 10 March 2017)
2. World Data Atlas [Electronic resource]. – Available at: <https://knoema.com/atlas/topics> (Accessed 10 March 2017)
3. Humane development report / United Nations Development Programme [Electronic resource]. – Available at: <http://hdr.undp.org/en/indicators/53906>

УДК 338.23

Наталія Іванівна Кравець

*асистент кафедри цивільного та трудового права,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
nkravets@mail.ru*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ОБ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: ПРОБЛЕМНЫЕ АСПЕКТЫ

LEGISLATION ON INNOVATIVE ACTIVITIES: PROBLEM ASPECTS

Анотація. У даній доповіді йдеться про законодавчу базу у сфері інноваційної діяльності. Акцентується увага на проблемних аспектах, а саме: на розпорошеності та деяких недосконалостях нормативно-правових актів про інноваційну діяльність. Зроблено висновок щодо необхідності прийняття єдиного систематизованого правового акту – Інноваційного кодексу України.

Аннотация. В данном докладе говорится о законодательной базе в сфере инновационной деятельности. Акцентируется внимание на проблемных аспектах, а именно: на разрошенности и некоторых несовершенствах нормативно-правовых актов об инновационной деятельности. Сделан вывод о необходимости принятия единого систематизированного правового акта — Инновационного кодекса Украины.

Abstract. This report refers to the legal framework in the field of innovation. Attention is focused on the problematic aspects, namely the fragmentation and some imperfections of regulations on innovation. The conclusion about the need for systematic single legal act — Innovation Code of Ukraine.

Нині Україна обрала шлях інтеграції до Євросоюзу, що вимагає зближення та уніфікацію національної економічної системи до систем країн ЄС. В зв'язку з цим держава опинилася перед вибором запровадження тієї моделі розвитку, яка прийнята ЄС за базову, тобто моделі інноваційного розвитку.

Сьогодні законодавство України про інноваційну діяльність формують численні закони та підзаконні акти, серед яких закони України: «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р., «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» від 16 липня 1999 р. (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 р. (у ред. Закону України від 16.01.2016 р.), «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08 вересня